

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΕΥΒΟΙΑΣ

1^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Τάξη: Γ΄

ΘΕΜΑ: ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Υπεύθυνη Προγράμματος: Δρ. Ελένη Ιωαννίδου, Φυσικός – Διευθύντρια

Καθηγητές: Ανέστη Σωτηρία – Μπούντρου Βαρβάρα,
Δαλιάνη Βασιλική – Μπουρλιού Ελένη,
Κουστοπάκη Ελένη – Παπανδρέου Μαρία,
Μπαραχάνου Άννα – Ραχούτης Θεοφάνης,
Ματσούκα Μαρία – Τσακούμη Σοφία, Κωνσταντινίδου Ευφροσύνη

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το θέμα επιλέχθηκε διότι ο οικογενειακός πυρήνας:

- Επηρεάζει και διαμορφώνει σε μεγάλο τις ανθρώπινες σχέσεις και δραστηριότητες.
- Έχει άμεση επίδραση στο σχολικό περιβάλλον, καθώς ο κάθε μαθητής και η κάθε μαθήτρια μεταφέρει τα βιώματά του /της από το σπίτι στο σχολείο.
- Διεθνώς έχει επισημανθεί η ανάγκη ευαισθητοποίησης μαθητών και ενηλίκων σε θέματα ανθρωπίνων σχέσεων ώστε να επιτυγχάνουμε να συμβιώνουμε αρμονικά ακόμη και σε κοινωνικά αντίξοες συνθήκες.
- Επιτρέπει τη διαθεματική προσέγγιση του θέματος

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

Οι μαθητές επιδιώκεται να:

- κατανοήσουν την πορεία της οικογένειας στο χρόνο,
- συνειδητοποιήσουν την επίδραση κάθε μέλους της οικογένειας στο σύνολο και την αλληλεπίδραση της οικογένειας με το σχολείο,
- καταγράψουν το οικογενειακό τους δέντρο,
- ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τη θέση τους στην οικογένειά τους,
- ασχοληθούν με το εξωσχολικό διάβασμα και να γράψουν,

- δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν το έργο τους,
- αποκτήσουν ευρύτητα εικαστικής προσέγγισης και να ζωγραφίσουν,
- αξιοποιήσουν πληροφορίες,
- προβληματιστούν για το ρόλο του οικογενειακού περιβάλλοντος στην δική τους εξέλιξη,
- συγκρίνουν και να υπερβούν τις συγκρίσεις,
- καλλιεργήσουν πνεύμα συνεργασίας και προσωπικής ευθύνης.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Επιλογή και επισημάνσεις

- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου με σκοπό την ανίχνευση των στάσεων των μαθητών - μαθητριών για το θέμα.
- Συζήτηση με τους μαθητές.
- Ανίχνευση επιμέρους ενδιαφερόντων για τον χωρισμό σε ομάδες.

Ανάλυση του θέματος σε υποενότητες

Η οικογένεια:

- στις κοινωνικές επιστήμες (εισαγωγικά, όροι, ορισμοί)
- στην Ελληνική πεζογραφία
- στην διεθνή πεζογραφία
- στην ποίηση
- στη ζωγραφική
- στο θέατρο

Εντοπισμός των διαθεματικών παραμέτρων του επιλεγμένου θέματος στις διαφορετικές υποενότητες.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Εισαγωγική ενδεικτική δραστηριότητα με θέμα «Σεισμός και Οικογένεια» από την Ελένη Ιωαννίδου (Βλέπε Παράρτημα).
- Επιλογή βιβλίων και επιμερισμός τους στην ομάδα «Διαβάζω».
- Συγγραφή κειμένων από την ομάδα δημιουργικής γραφής «Γράφω», με βάση τη

βιβλιογραφική έρευνα για όσο μεγαλύτερο μέρος των εμπλεκόμενων παραμέτρων στην οικογένεια.

- Επίσκεψη στην Εθνική Πινακοθήκη της ομάδας «Απεικονίζω».
- Ζωγραφική από την ομάδα «Απεικονίζω».
- Ανέβασμα θεατρικού έργου από την ομάδα « Παρουσιάζομαι».
- Συνεργασία – Συνεντεύξεις με γονείς της ομάδας «Ερευνώ».

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύνθεση και παρουσίαση της εργασίας

- Παρουσίαση του θεατρικού έργου.
- Έκθεση εικαστικού υλικού.
- Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας.
- Δημιουργία ανθολογίου αποσπασμάτων λογοτεχνικών έργων από τις ομάδες «Διαβάζω» και «Γράφω».

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στα κριτήρια αξιολόγησης του προγράμματος περιλαμβάνονται:

- ο βαθμός επίτευξης των στόχων
- η διαθεματική του προσέγγιση
- το πλήθος των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν
- η σύνθεση και παρουσίαση της εργασίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εκτός από το υλικό που Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και την ειδική βιβλιογραφία για τα επιμέρους θέματα που δεν αναφέρεται εδώ, στο σχεδιασμό χρησιμοποιήθηκαν:

1. Frey K., «Η μέθοδος Project», μτφ. Κλ. Μαλλιού, Οικ. Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1998.
2. Hargreaves A., «Changing Teachers. Changing Times: Teachers' Work and Culture in the Post-modern Age», Cassell, London, 1994.
3. Meye E., «Ομαδική διδασκαλία, θεμελίωση και παραδείγματα» Οικ. Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1987.
4. Χρυσafiδης Κ., «Βιωματική-επικοινωνιακή διδασκαλία. Η εισαγωγή της μεθόδου Project στο Σχολείο», Gutenberg, Αθήνα, 1994.

Παράρτημα

Η γνώση είναι ζωή

Σκοπός της ενότητας είναι η εξοικείωση με το σεισμό και η προστασία από τις επιπτώσεις του σεισμού, προσαρμοσμένη στο θέμα «Οικογένεια στην Τέχνη και τη Λογοτεχνία»

Περιλαμβάνει:

- Ανάλογη παρουσίαση στο PowerPoint με διαφάνειες από την Διευθύντρια Ελένη Ιωαννίδου.
- Διεξαγωγή απλής άσκησης ετοιμότητας.
- Δραστηριότητες ανά ομάδες ως ακολούθως:

Επιλέξτε ορισμένες από, ή όλες, τις επιμέρους ερωτήσεις – δραστηριότητες και ασχοληθείτε με αυτές όσο θα γίνονται οι παρουσιάσεις στις άλλες δύο τάξεις:

- Τι θα μπορούσε να κάνει μια οικογένεια για να μειώσει το πρόβλημα του φόβου, του άγχους και του πανικού, που προκαλούνται αυθόρμητα με την έντονη σεισμική δραστηριότητα;
- Μετά από 10λεπτη προετοιμασία, 10 μαθητές να υποδυθούν για 10 λεπτά περίπου, την οικογένεια που προετοιμάζεται για την αντιμετώπιση ενός σεισμού.
- Μετά από 10λεπτη προετοιμασία, 10 μαθητές να υποδυθούν δύο τάξεις (μαθητές και δύο καθηγητές) του β' ορόφου μετά από ισχυρό σεισμό όταν η σκάλα έχει αποκοπεί – μετατοπιστεί.
- Σκισάρετε μια μητέρα (ή περιγράψτε τη σε 150 λέξεις περίπου) η οποία δεν γνωρίζει που είναι το παιδί της μετά από ένα καταστροφικό σεισμό.
- Υπάρχουν αναφορές στη λογοτεχνία για σεισμούς και τις επιπτώσεις τους στην οικογένεια;
- Υπάρχουν αναφορές στην Ελληνική μυθολογία για τους σεισμούς;

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΘΕΜΑ: ΤΟ ΔΑΣΥΛΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΟΥ ΚΑΡΑΜΠΑΜΠΑ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Το συγκεκριμένο θέμα επιλέχθηκε καταρχάς επειδή σχετίζεται με ένα τοπικό πρόβλημα οικολογικό, αισθητικό και ευρύτερα πολιτισμικό, εφόσον το δασύλλιο του Καράμπαμπα απειλείται από τη ρύπανση της περιοχής αλλά και από την άναρχη δόμηση που παρατηρείται στο γύρω χώρο. Επιπλέον, ρόλο έπαιξε και η εγγύτητα του μελετούμενου χώρου στη σχολική μονάδα.

Υπήρξε έντονο ενδιαφέρον τόσο από τους καθηγητές όσο και από τους μαθητές, γιατί το θέμα ανταποκρίνεται στις εμπειρίες και στα ενδιαφέροντά τους και γιατί θεώρησαν ότι η μελέτη του θέματος μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην προώθηση της μελέτης της τοπικής ιστορίας μέσω της περιβαλλοντικής έρευνας. Τέλος, η επιλογή του εν λόγω θέματος βοηθά το σχολείο να συνδεθεί άμεσα με την τοπική κοινωνία και τα προβλήματά της.

ΣΤΟΧΟΙ

Γνωστικοί

- Βιωματική προσέγγιση των μαθητών για το δασύλλιο και το κάστρο και απόκτηση περιβαλλοντικής παιδείας.
- Ανάπτυξη ικανοτήτων επιλογής και διαχείρισης γνωστικού υλικού.
- Ενδιαφέρον των παιδιών για τον τόπο τους και προσέγγιση μέσα από πολλές οπτικές γωνίες.
- Συνειδητοποίηση του χώρου του περιβάλλοντος στην ιστορική εξέλιξη.

Συναισθηματικοί

- Ανάπτυξη οικολογικής ευαισθησίας.
- Η απόκτηση θετικών στάσεων για τη διαφύλαξη του δασυλλίου και του κάστρου.
- Η διάθεση για την αξιοποίηση και διαφύλαξη της πολιτισμικής κληρονομιάς.
- Η διαμόρφωση μιας υπεύθυνης και ενεργού σχέσης με τα δρώμενα της τοπικής

κοινωνίας.

Ψυχοκινητικοί

- Δραστηριοποίηση και ενεργοποίηση των μαθητών στην τοπική κοινωνία.
- Καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος και συνεργασίας.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων: παρατήρησης, εντοπισμού, συγκέντρωσης, ταξινόμησης, σύγκρισης και αξιολόγησης των πληροφοριών.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων χαρτογράφησης, σχεδιασμού, αποτύπωσης.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με τη διατύπωση ερωτημάτων, τη χρήση ερωτηματολογίου και συνέντευξης και ενεργοποίηση των μαθητών ώστε να μπορούν να οργανώνουν μια οικολογική καμπάνια.

Γενικότεροι στόχοι

- Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε θέματα περιβάλλοντος.
- Να αναπτύξουμε όλοι κοινωνικές αρετές, αξίες και αισθήματα ευθύνης για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, με προοπτική να συμμετέχουμε ενεργά και διαρκώς στην προστασία του και τη βελτίωσή του.
- Να δοθούν οι ευκαιρίες σε όλους μας να αναμιχθούμε ενεργά σε όλα τα επίπεδα, εργαζόμενοι για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Α΄ Φάση: Προγραμματισμός

1. Επιλογή θέματος.
2. Προσδιορισμός διαθεματικών πτυχών.
3. Διατύπωση σκοπών και στόχων.
4. Προσδιορισμός εμπλεκομένων.
5. Σχεδιασμός δραστηριοτήτων.

Β΄ Φάση: Εφαρμογή – Υλοποίηση

1. Συμφωνία θεμάτων από κοινού με τους μαθητές.
2. Προσδιορισμός δραστηριοτήτων.
3. Οργάνωση ομάδων και προσδιορισμός εργασιών και καθηκόντων.
4. Επικοινωνία ομάδων – Συναντήσεις.
5. Διαμόρφωση παραδοτέων.

6. Επικοινωνία με τοπική κοινωνία.
7. Δημοσιοποίηση αποτελεσμάτων.

Γ' Φάση: Αξιολόγηση

1. Τήρηση χρονοδιαγράμματος.
2. Δημιουργία πλέγματος παρακολούθησης (από καθηγητές – μαθητές).
3. Αυτοαξιολόγηση.
4. Έκθεση αξιολόγησης.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Συζήτηση στην τάξη, για την οργάνωση του προγράμματος. Προτάσεις. Καταμερισμός εργασιών. Φύλλα εργασίας είτε μέσα από εκπαιδευτικά πακέτα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης είτε της ομάδας.
- Επίσκεψη μαθητών στο δασάκι και στο κάστρο του Καράμπαμπα. Πρώτη επαφή με το χώρο.
- Βιντεοσκόπηση και φωτογράφιση του χώρου. Αναζήτηση παλαιού φωτογραφικού υλικού. Άντληση πληροφοριών για τη χωροταξική οργάνωση, την αισθητική του χώρου και την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το φυσικό περιβάλλον.
- Επίσκεψη στο Δημαρχείο. Αναζήτηση, μελέτη και καταγραφή στοιχείων για την ιστορία του κάστρου, για το ιδιοκτησιακό καθεστώς, για τις οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με το χώρο.
- Επεξεργασία των στοιχείων αυτών. Παρουσίαση των ιστορικών στοιχείων, των δυνατοτήτων τουριστικής ανάπτυξης που παρέχει το κάστρο και το δασάκι.
- Δεύτερη επίσκεψη στο δάσος. Περίπατος, μετρήσεις, συλλογή φυτών από το δάσος. Κατανομή σε είδη. Κατασκευή φυτολογίου. Επισήμανση των ειδών που απειλούνται / που είναι πιο ευαίσθητα στη ρύπανση.
- Μετρήσεις για χαρτογράφηση της περιοχής.
- Δενδροφύτευση και φροντίδα των δένδρων.
- Επίσκεψη στο κάστρο με τη συνοδεία αρχιτέκτονα. Μελέτη της εκκλησίας του Προφήτη-Ηλία και του τείχους (σε ποια κατάσταση βρίσκονται, κίνδυνοι που διατρέχουν, αναγκαιότητα συντήρησης).
- Κατασκευή ερωτηματολογίου (για τη σημασία του χώρου για τους κατοίκους). Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από κατοίκους της περιοχής. Μελέτη απαντήσεων. Συμπεράσματα. Προτάσεις.

- Συνεντεύξεις με φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης (βάσει των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου και της έρευνας των μαθητών). Άντληση πληροφοριών για το τι προτίθενται να κάνουν σχετικά με το χώρο και τα προβλήματά του.
- Συναντήσεις με ειδικούς στην τάξη ή στο χώρο εργασίας τους .
- Συνδυαστική μελέτη: α) αυτών που επιθυμούν οι κάτοικοι. β) αυτών που σκοπεύουν να κάνουν οι φορείς. Συμπεράσματα. Προτάσεις.
- Επιστολή στο Δήμο με τις προτάσεις των μαθητών.
- Δημιουργία βάσης δεδομένων και CD ROM.
- Προσέγγιση του θέματος μέσα από την τέχνη: ζωγραφική, έκθεση φωτογραφίας, δημιουργία μακέτας, λογοτεχνικά κείμενα για το κάστρο, παιχνίδια ρόλων.
- Επίσκεψη στο Μουσείο Γουλανδρή (Φυσικής Ιστορίας).
- Επίσκεψη στο Μουσείο Μείζονος Ελληνισμού.
- Εκδήλωση στο σχολείο για την παρουσίαση των στοιχείων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αθανασάκης Α.Μ., «Οικοπεριβαλλοντική παιδαγωγική: μια επιστημολογική και μεθοδολογική προσέγγιση της περιβαλλοντικής αγωγής για όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού μας συστήματος», Αθήνα, 1996.
2. Αλεξόπουλος Ι., Γκλαβάς Σ., «Σχολείο και περιβάλλον», ΟΕΔΒ, Αθήνα, 1989.
3. Βγενόπουλος Α., «Περιβαλλοντικά προγράμματα με τη μέθοδο project; Οργανωτικές προϋποθέσεις», Αντιθέσεις 5, σελ. 20-21, 1994.
4. Γεωργόπουλος Α., Τσαλίκης Ε., «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», Αθήνα, 1993.
5. Γκλαβάς Σ., Μπερελής Π., «Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στην Ελλάδα», Εγχειρίδιο για την περιβαλλοντική εκπαίδευση, σελ. 34-38, ΥΠΕΠΘ-UNESCO, Αθήνα, 1992.
6. Λεοντσίνης Γ. Ν., «Διδακτική της Ιστορίας. Γενική – Τοπική Ιστορία και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», Αθήνα, 1996.
7. Λεοντσίνης Γ. Ν., «Ιστορία-Περιβάλλον και η διδακτική τους», Αθήνα, 1999.
8. Λεοντσίνης Γ. Ν. – Ρεπούσης Μ., «Η Τοπική Ιστορία ως Πεδίο Σπουδής στο Πλαίσιο της Σχολικής Παιδείας», ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2001.
9. Μάργαρης, «Οδοιπορικό στο Ελληνικό Περιβάλλον».
10. Παπαδημητρίου Β., «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο σχολικό πρόγραμμα:

- θέσεις και προοπτικές», Σύγχρονη Εκπαίδευση 85, σελ. 54-60, 1995.
11. Φλογαΐτη Ε., «Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», Ελληνικές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, Αθήνα, 1993.
 12. Φρέν Κ., «Η Μέθοδος project», εκδ. Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη, 1986.
 13. Χριστιάς Ι., «Διδακτική της μελέτης του περιβάλλοντος», Πανεπιστημιακές Εκδόσεις, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Παιδαγωγικά Τμήματα).

ΣΧΕΔΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Τάξη: Γ΄ Τμήμα: 1ο

ΘΕΜΑ: ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Καθηγητές: Μαρή Δήμητρα, Γιαννακάρη Νίκη

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Επιθυμία των μαθητών για ενασχόληση με θέμα σχετικό με τον τόπο τους.
- Ευχέρεια πρόσβασης στις πηγές των πληροφοριών που ήταν απαραίτητες για τη σύνθεση της εργασίας.
- Δυνατότητα καταμερισμού της εργασίας στους μαθητές ανάλογα με τα επιμέρους ενδιαφέροντά τους.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

- Η ενεργοποίηση των μαθητών.
- Η ανάπτυξη της αυτενέργειάς τους μέσω της ανάληψης πρωτοβουλιών.
- Η καλλιέργεια της συνεργατικότητας.
- Επίσης επιδιώχθηκε η αλληλεπίδραση μαθητών και εκπαιδευτικών μέσα σε ένα διαφορετικό πλαίσιο δράσης.

ΣΤΟΧΟΙ (ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ)

- Να γνωρίσουν οι μαθητές την ιστορία του τόπου τους στις χρονικές βαθμίδες του παρελθόντος και του παρόντος και να ανιχνεύσουν τις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξής του.
- Να ενημερωθούν για τις προσφερόμενες δυνατότητες του τόπου τους σε όλες τις μορφές τουρισμού (χειμερινός τουρισμός, οικοτουρισμός, αγροτουρισμός κ.ά.) και να εκτιμήσουν τη σημασία τους για την ενίσχυση της οικονομίας του νομού τους.

- Να αναπτύξουν οικολογική συνείδηση.
- Να εξοικειωθούν με τη νέα τεχνολογία μέσω της αναζήτησης πληροφοριών στο Διαδίκτυο.
- Να αντλήσουν πληροφοριακό υλικό μέσω της προσωπικής τους επαφής με τοπικούς παράγοντες και επαγγελματίες.
- Να λάβουν ενεργό μέρος στη διαδικασία συλλογής πληροφοριακού υλικού και στην τελική του σύνθεση σε ένα ενιαίο σύνολο.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΣΕ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε 4 ομάδες εργασίας, καθεμία από τις οποίες ανέλαβε να αναλύσει μία από τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- 1η Ομάδα: Ιστορική Αναδρομή – Περιοχές με ιστορική σημασία.
Μαθητές: Αναγνωστόπουλος Γ., Αρωνιάδα Παν.,
Βαγγελά Ιωάν., Βαστάκη Αν., Βενέτης Π.,
Γελάδα Ιουλία, Γεωργακοπούλου Ειρ.,
Γκάγκλου-Δανιήλ Β., Ζαλοκώστας Θωμάς.
- 2η Ομάδα: Ψυχαγωγία, διασκέδαση και extreme sports στην Ευρυτανία.
Μαθητές: Αρωνιάδας Ν., Γαβρίλης Θεόδ.,
Γκορόγιας Γ., Ελευθερίου Π.
- 3η Ομάδα: Οικοτουρισμός – Αγροτουρισμός.
Μαθητές: Γκάση Τζένα, Δάνα Ερμανίλα, Δανιήλ Δήμ.,
Ευθυμίου Αλεξ., Ίβρος Β., Καλαμπάκας Σωτ.
- 4η Ομάδα: Τόποι Διαμονής.
Μαθητές: Ανδρώνης Λάμπρος, Αντωνίου Π.,
Αποστόλου Θαν., Αρκουμάνης Κων.,
Γιαννόπουλος Δημ., Γιαννόπουλος Μένιος.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- Επιλογή του θέματος της εργασίας έπειτα από συζήτηση και απόρριψη άλλων προτεινόμενων θεμάτων.
- Χωρισμός σε υποθέματα και ανάληψη εργασίας από αντίστοιχες υποομάδες.

- Προσδιορισμός των συνιστωσών κάθε υποθέματος και αντίστοιχος καταμερισμός εργασίας στα μέλη κάθε υποομάδας.
- Συλλογή και επεξεργασία πληροφοριών μέσα από κάθε προσφερόμενη πηγή: χρήση Διαδικτύου, αξιοποίηση περιορισμένης βιβλιογραφίας, καταγραφή συνεντεύξεων με εκπρόσωπο του γυναικείου συνεταιρισμού, με μελισσοκόμο και με τον υπεύθυνο του συλλόγου δραστηριοτήτων «ΕΥ ΖΗΝ», οργάνωση ερωτηματολογίου και επεξεργασία των απαντήσεων.

Παράλληλα έγινε αξιοποίηση ποικίλου φωτογραφικού και ενημερωτικού υλικού από το Τ.Ε.Ι Δασοπονίας και από το Γραφείο Τουρισμού του νομού.

- Καταγραφή του υλικού από τους μαθητές σε δισκέτες και εκτύπωσή του μετά από τις απαραίτητες διορθώσεις των υπεύθυνων καθηγητών.
- Τελική ταξινόμηση των πληροφοριών και ενσωμάτωση του αντίστοιχου φωτογραφικού υλικού.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Οι περισσότεροι μαθητές εξοικειώθηκαν με τις νέες τεχνολογίες και με τη διαδικασία συλλογής πληροφοριακού και φωτογραφικού υλικού. Ικανοποιητικός αριθμός μαθητών ενασχολήθηκε με το υποθέμα του με τη δέουσα υπευθυνότητα και κάποιες φορές με πνεύμα κριτικό. Λίγοι ήταν όμως εκείνοι που υπερέβησαν τα στενά όρια του υποθέματός τους και επιδίωξαν συνολική εποπτεία του θέματος της τάξης τους.
- Οι μαθητές στους οποίους ανατέθηκαν οι συνεντεύξεις ανταποκρίθηκαν με επιτυχία και αυξημένο ήταν επίσης το ενδιαφέρον των μαθητών να συμμετάσχουν στη διαδικασία συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων. Ωστόσο ένας σταθερός αριθμός μαθητών δε διατήρησε ως το τέλος την αρχική του προθυμία και δέσμευση για συμμετοχή και συνεργασία.
- Συνοψίζοντας εκτιμούμε ότι ο σκοπός και οι στόχοι της εργασίας επιτεύχθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό, αν και πολλές φορές χρειάστηκε να καταφύγουμε σε ατομικές προσπάθειες και πρωτοβουλίες μαθητών για την υπέρβαση των όποιων δυσκολιών.

Η ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ1

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Η Ευρυτανία, στη βορειοδυτική άκρη της Στερεάς Ελλάδας, αποτελεί την ορεινή περιοχή της νότιας Πίνδου.

Σήμερα έχει έκταση 1870 τετρ. χλμ. και είναι ο πιο αραιοκατοικημένος και ορεινός νομός της Ελλάδας, με το 53% της έκτασής του να έχει υψόμετρο πάνω από 1000μ. Οι ορεινοί όγκοι των Αγράφων (βόρεια), του Τυμφρηστού ή Βελουχιού (στο κέντρο), της Οξιάς, της Καλιακούδας, της Χελιδόνας και του Παναιτωλικού (νότια), αποτελούν τον κύριο χώρο του νομού Ευρυτανίας. Η διάβρωση του εδάφους και οι μεγάλες κλίσεις, δημιουργούν πολλές χαράδρες, τις οποίες διαρρέουν τα κυριότερα ποτάμια της περιοχής, ο Αχελώος, ο Αγραφιώτης, ο Μέγδοβας, ο Τρικεριώτης, ο Καρπενησιώτης και ο Κρικελλοπόταμος. Στην ανοιχτή λεκάνη που σχηματίζεται νοτιοδυτικά της Ευρυτανίας, στα σημεία συμβολής των ποταμών αυτών, δημιουργήθηκε το μεγάλο Φράγμα (Κατσαντώνη) των Κρεμαστών, με την ομώνυμη τεχνητή λίμνη και τον ΥΗΣ της ΔΕΗ.

Η φύση των πετρωμάτων, οι μεγάλες κλίσεις των εδαφών και οι έντονες βροχοπτώσεις αποτέλεσαν αιτίες σοβαρών κατολισθήσεων εδαφών και υποχρέωσαν πολλούς οικισμούς σε μετακινήσεις. Το υψόμετρο της κάθε υποπεριοχής επηρεάζει το

κλίμα της, το οποίο γενικά χαρακτηρίζεται από δροσερό καλοκαίρι και πλούσιο σε βροχές και χιόνια φθινόπωρο και χειμώνα. (Δε θα ήτανε έξω από την πραγματικότητα αν λέγαμε ότι στην Ευρυτανία διακρίνουμε άμεσα δύο μόνο εποχές, τη χειμερινή και τη θερινή). Το κλίμα δεν ευνοεί την καλλιέργεια ευπαθών και υψηλής θερμοκρασίας ειδών ή μεγάλης βλαστικής διάρκειας φυτών και δένδρων. (Η καστανιά κυρίως και η καρυδιά μπορούν να θεωρηθούν ευνοημένες για καλλιέργεια εδώ).

Η απaráμιλλη ομορφιά του τοπίου, με τη μαγευτική αισθητική πολυμορφία και φορεσιά της κάθε εποχής, πλημμυρισμένη με τα αρώματα των δημιουργημάτων της κατάβλαστης φύσης και τη μουσική συμφωνία των ζωντανών στοιχείων του ορεινού χώρου, ζεσταίνουν το άγριο και αραιοκατοικημένο περιβάλλον...

Η ιστορική αναδρομή του νομού Ευρυτανίας

Η Ευρυτανία βρίσκεται στη Δυτική Στερεά Ελλάδα. Από το 1833 αποτελούσε επαρχία του νομού Αιτωλίας και Ακαρνανίας μέχρι το 1889, οπότε αποτέλεσε ξεχωριστό νομό με έδρα το Καρπενήσι. Το 1909 ξανάγινε επαρχία του νομού Αιτωλίας και Ακαρνανίας. Το 1943 ανασυστάθηκε ο νομός. Συνορεύει Βόρεια με το νομό Καρδίτσας, Νότια και Δυτικά με το νομό Αιτωλίας και Ακαρνανίας και Ανατολικά με τους νομούς Φθιώτιδας και Καρδίτσας. Έχει έκταση 2.045 τετρ. χλμ. και πληθυσμό 29.533 κατοίκους (απογραφή του 1971).

Κατά την αρχαιότητα στο χώρο της σημερινής Ευρυτανίας κατοικούσαν τέσσερα φύλα: οι Δόλοπες, οι Ευρυτάνες, οι Αγραίοι και οι Απεραντοί. Τα φύλα αυτά είχαν συγγένεια μεταξύ τους, αφού μιλούσαν την ίδια γλώσσα, είχαν την ίδια θρησκεία και τα ίδια ήθη και έθιμα. Ο Όμηρος αναφέρει τους Δόλοπες στην Ιλιάδα (Β' 682-685) που έλαβαν μέρος στον Τρωικό πόλεμο με αρχηγό το Φοίνικα. Αποτελούσαν το 4° τάγμα του Αχιλλέα. Τα τέσσερα φύλα αναφέρει και ο Θουκυδίδης και μάλιστα μας λέει ότι βρίσκονταν σε έντονη πολεμική δράση κατά τον 5° π.Χ. αιώνα και ότι ήταν έξοχοι πολεμιστές. Υπήρξαν οι τελευταίοι από τους Έλληνες που, μετά από σκληρούς αγώνες, υπέκυψαν στους Ρωμαίους, το 146 π.Χ. Πανελλήνια απήχηση είχε και η άμυνα κατά των Γαλατών στη θέση Κοκκάλια Κρικέλου το 279 π.Χ. Θεοί που λάτρευαν οι αρχαίοι κάτοικοι της Ευρυτανίας ήταν ο Διόνυσος (βρέθηκε ωραιότατο άγαλμα του στη Χόχλια), η Άρτεμη και ο Οδυσσεύς.

Κατά τη Βυζαντινή περίοδο οι Ευρυτάνες έχουν να επιδείξουν λίγα χριστιανικά μνημεία ημικαταστραμμένα και ανεξερευνήτα. Αξιόλογη παλαιοχριστιανική

Εκκλησία είναι του Αγίου Λεωνίδα στο Κλαψί. Είναι έργο του 5^{ου} μ.Χ. αιώνα. Έχει εξαιρετο ψηφιδωτό δάπεδο. Αξιοσημείωτες είναι και οι τοιχογραφίες στο μοναστήρι του Προυσού, έργα του 12^{ου}–13^{ου} αιώνα. Παρακάτω θα αναφερθούν περισσότερες πληροφορίες για το μοναστήρι του Προυσού.

Στην περίοδο της Τουρκοκρατίας ανανεώθηκαν τα προνόμια που είχαν οι Ευρυτάνες από τους Βυζαντινούς αυτοκράτορες. Έτσι στις 10-05-1525 υπογράφηκε μεταξύ Τούρκων και Αγραφιωτών η γνωστή συνθήκη του Τσαμασίου. Το πρώτο αρματολίκι αναγνωρίστηκε στα Άγραφα και μετά στο Καρπενήσι. Η περιοχή Ευρυτανίας ήταν το καταφύγιο κυνηγημένων και το ορμητήριο της κλεφτουριάς. Ήταν ο τόπος δράσης του Κατσαντώνη, του Λεπενιώτη, του Μπουκουβάλα, του Καραϊσκάκη, των Γιολδασαίων κλπ., στο Κεφαλόβρυσο Καρπενησίου έπεσε κι ο ήρωας Μάρκος Μπότσαρης.

Από το 17^ο μ.Χ. αιώνα στο χώρο της Ευρυτανίας παρατηρείται μια έντονη πνευματική και πολιτιστική δραστηριότητα. Έτσι, για ανώτερη μόρφωση και με την πρωτοβουλία φωτισμένων ανδρών και μεγάλων πνευματικών μορφών ιδρύθηκαν οι σχολές Καρπενησίου, Γούβας Βραγγιανών και της Φουρνάς και για τα κοινά γράμματα οι σχολές Καρπενησίου, Προυσού, Αγίας Τριάδας, Κεράσοβου (Κερασοχωρίου), Μεγάλου Χωριού, Καστανιάς Αγράφων κλπ. Οι σχολές για ανώτερη μόρφωση λειτουργούσαν ως πανεπιστήμια και υπήρξαν φυτώρια μεγάλων και σπουδαίων πατριарχών, ιατρών, διδασκάλων κλπ. Καθηγητές στις σχολές αυτές υπήρξαν οι μεγάλοι διδάσκαλοι του Έθνους Ευγένιος Γιαννούλης, ο Αιτωλός, ο Αναστάσιος Γόρδιος ο Βραγγιανιώτης, ο Θεοφάνης ο «εκ Φούρνων» κ.ά.

Στη νεότερη ιστορία, η Ευρυτανία έχει να παρουσιάσει σπουδαίες μορφές που έπαιξαν μεγάλο ρόλο στην πνευματική και πολιτική κατάσταση του τόπου. Είναι η πατρίδα των Παπαντωνίου, Γρανίτσα, Καφαντάρη, Κονδύλη κ.ά.

Αναφέρθηκε πιο πριν η παρουσίαση πληροφοριών για το μοναστήρι του Προυσού. Το μοναστήρι της Μονής του Προυσού βρίσκεται στον Προυσό της Ευρυτανίας. Απέχει 40 χλμ. από το Καρπενήσι και είναι αφιερωμένο στην Παναγία την Προυσιώτισσα. Ως ιδρυτές του αναφέρονται οι μοναχοί Διονύσιος και Τιμόθεος (829), άλλοι τοποθετούν την ίδρυσή του γύρω στο 12^ο–13^ο αιώνα. Στο μοναστήρι υπάρχει εικόνα της Παναγίας, που θεωρείται έργο του Ευαγγελιστή Λουκά και σχετίζεται με την Προύσα της Μικράς Ασίας. Το καθολικό της μονής χτίστηκε το 1754 και αγιογραφήθηκε από τους ζωγράφους Γεωργίου και Αναγνώστου· έχει ξυλόγλυπτο τέμπλο του 1810. Καταστράφηκε και λεηλατήθηκε πολλές φορές στη

